

(Число, місяць)

Речення з відокремленими означеннями, прикладками

ТЕСТУВАННЯ

ВАРИАНТ 1

1. Прочитайте текст.

(1) Люди бачили тепер над собою лише сонце, спотворене гарячим зайнленним повітрям. (2) Вони були близькі до відчаю; здавалось батьком, що й увесь півострів зараз палає в пожежах... (3) Звідусіль шугає вогонь, тріщить, гуде в деревах. (4) Усупереч надлюдським зусллям тих, хто намагається гасити, він наближається. (5) Полум'я, сягнувші струнких, височезних сосен, одразу охоплює їх (О. Гончар).

Відокремленим означенням ускладнено речення

А перше	Г четверте
Б друге	Д п'яте
В третє	

0,5 бала

2. Відокремленим означенням можна замінити виділену частину в реченні

- А За селом підіймався мішаний ліс, який хапав за очі гарячими барвами осені (В. Шкляр).
- Б У чепурній хатині, що пропахла соняшником, яблуками і вошиною, їх привітно зустріла тітка Христя (М. Стельмах).
- В Нашою мовою звучали накази славнозвісного гетьмана Сагайдачного, який вів на бій козацькі полки (А. Матвієнко).
- Г На подвір'ї перед невеличкою хатиною, що стояла край села, бавилося п'ятеро малих дітей (Т. Бордуляк).

0,5 бала

3. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А Вона посміхнулась, красива і сива, як доля... (Б. Олійник).
- Б Артелеристи збилися докупи, збентежені і злі (О. Довженко).
- В Якось брів я звільна полем, весь заглиблений у себе (Б. Олійник).
- Г Півмісяця серп в небі гойдає замріяні зорі тихі й гожі, мов літняя ніч (З. Мороз).
- Д Усе кургани та й кургани ще не заораних могил (Л. Костенко).

1 бал

4. Доберіть приклад до кожної умови відокремлення означення (один приклад є звітим). У табличці поруч із цифрою запишіть відповідну букву.

*Умова відокремлення
означення*

Приклад

1	стосується особового займенника	A Здавалось, що в нього вирости крила – широкі, довгі (<i>Улас Самчук</i>).
2	перед означуваним словом уже є означення	B Вишні, позолотою поштопані, смаком наливаються в саду (<i>Л. Гудзь</i>).
3	поширене означення стойть після означуваного слова	C Морські хвилі, шумні, холодні, добігали до берега (<i>О. Квітневий</i>).
4	відділене від означуваного слова іншими членами речення	D Налита сонцем і вітрами, хлюпоче веслами весна (<i>M. Стельмах</i>). Д ...І стойть вона, стара й похила, неначе сторічна бабуся (<i>I. Цюпа</i>).

1	
2	
3	
4	

2 бали

5. Поширене означення треба відокремити комою (комами) в КОЖНОМУ реченні, ОКРІМ

- A В хвилях ночі десь грім гуркоче, й пливе човен води вже повен (*З. Мороз*).
B Стомлені спекою днини не замовкають долини в дзвоні рясних цвіркунів (*В. Куликівський*).
C В колисці сплетеній із верболозу мене малого мати колисала (*В. Грінчак*).
D Доведена до відчаю Євпраксія прийняла постриг і пішла в монастир (*M. Слабошицький*).
Д Праворуч від озеречка вже лежали росою прибиті покоси... (*M. Стельмах*).

1 бал

6. Кому після слова *парку* треба поставити, якщо до частини *Юля повернулася з весняного парку...* додати фрагмент рядка

- A ...й помітила, що забула парасольку.
B ...теплого, тихого, вкритого бруньками.
C ...центральною дорогою біля школи.
Г ...ще задовго до першого в цьому році дощу.
Д ...до такої ж теплої, нагрітої сонцем хати.

1 бал

7. Відокремленою прикладкою ускладнено речення

- А Ні, війна – це не жарти, це пекельний вагонь (*О. Довгоп'ят*).
- Б Ходімо в райдугу, кохана, якщо зуміємо пройти (*М. Руденко*).
- В Розбирає хату Бесараб Філон, мій сусід, тесляр років за п'ятдесят (*О. Довженко*).
- Г Вже ніч зліта крилом імлявим, осяйна безліччю лампад... (*М. Старицький*).
- Д Дівчина-бранка Маруся Богуславка, безперечно, є легендарною постаттю (*З підручника*).

1 бал

8. Прочитайте речення.

У центрі села тече річка з дивною назвою – Ташань
(Г. Тютюнник).

Правильним для цього речення є обґрунтування пунктуації, запропоноване в рядку

- А тире між підметом і присудком
- Б тире в неповному реченні
- В тире в реченні з однорідними членами
- Г тире при відокремленій прикладці

0,5 бала

9. Прикладку ПОМИЛКОВО відокремлено комою (комами) в реченні

- А Жовті калюжниці, квіти дитинства, знов нагадали щасливі літа (*Л. Гудзь*).
- Б З одного боку від нього копирсався в землі Сава Григорович, учитель (*Є. Гуцало*).
- В Ці велетні, тобто величезні дерева, ростуть далеко одне від одного (*Панас Мирний*).
- Г І, як у справжнього митця, були в нього тяжкі часи неспокійного роздуму (*О. Донченко*).
- Д Він був відомий, як людина широких мистецьких смаків (*Ю. Смолич*).

1 бал

**10. У реченні *Побачила великий (1) занедбаний (2) сад (3) наповнений бур'янами (4) і таємницями* (М. Павленко)
кому треба ставити на місці цифри**

A 1	B 3
B 2	G 4

0,5 бала

11. Перебудуйте подані речення на речення, ускладнені відокремленими означеннями.

1. Валя читала книжку, яку подарували на день народження.
2. Над полями й лісами сіявся теплий і лагідний весняний дощ.

---

1 бал

12. Складіть невеликий текст (5–7 речень) на одну з поданих тем: «Земля не вибачає байдужості», «Я – кровинка твоя, Україно», «Росами умилось поле вранці». Використайте щонайменше два речення з відокремленими означеннями чи прикладками.

---

2 бали

Загальна кількість балів:

ВАРИАНТ 2

1. Прочитайте текст.

(1) Соняшники чомусь схожі на круглі кобзи, які земля підняла зі свого лона на високих живих стеблах. (2) Живе тіло кобз, паухче, вкрите жовтим пилом, проросле пелюстками, світить й золотіс. (3) Воно щось промовляє своєю широкою, незгасаючою усмішкою. (4) Скільки того сміху на городі – усі соняшники усміхнені, веселі, але водночас замислені... (5) Коли заходить сонце, то й соняшники вечоріють, поступово смеркають, поночіють (За Є. Гуцалом).

Відокремленим означенням ускладнено речення

А перше

Г четверте

Б друге

Д п'яте

В третє

0,5 бала